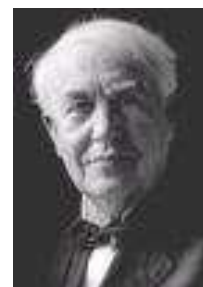

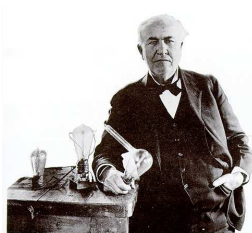
Thomas Alva Edison – ovládal umenie uvádzať na scénu vynálezy

Nezabudnuteľný strojca patentov

Nebol som žiadnym vedcom. Bol som vynálezcom... Vynálezca musí byť predovšetkým básnikom, musí mať fantáziu... Túžil som vždy objavovať prírodné tajomstvá a chcel som ich využívať na rozmnoženie ľudského šťastia. **Thomas Alva Edison** (11.2.1847–**18.10.1931**), americký priekopník všestranného použitia elektrickej energie, prihlásil okolo 1300 patentov. S jeho menom a firmou sú spojené vynálezy – žiarovka, uhlíkový mikrofón, fonograf, poistka, vypínač, objímka, dynamo, elektromer, kinetograf, kinetoskop, zvukový film, syntetický fenol, žuvacia guma, využitie cementu, magnetické triediče, ale aj návrhy na elektrickú lokomotívu, zdokonalenie ponorky a torpéda. Mnohé z nich vznikli paradoxným skrížením primitívnej náhody a kvantitatívnej sústavnosti, technického nápadu a hromadného kúšania. *Vo vynálezcovstve je 90% driny a jedno percento nápadu.* Edison bezhranične otvoril cestu všetkým impulzom vynaliezavosti, organizoval objaviteľskú náhodu, industrializoval experimentáciu, stal sa podnikateľom šťastia vynálezcov. Vyfabrikoval nové užitočné predmety i možno zbytočné hračky. Naznačil bezohľadnosť podnikateľskej dravosti, ale aj neobmedzené možnosti technického pokroku. *Tajomstvo úspechu v živote nie je robiť to, čo sa nám páči, ale nájsť záľubenie v tom, čo robíme.*

Život ako trvalý objav

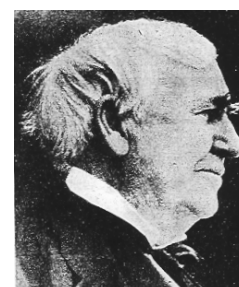
Bol synom starožitníka holandského pôvodu a škótskej učiteľky. Do verejnej školy chodil iba tri mesiace. Vyskúšal mnohé remeslá i obchodovanie. Vedel byť nepríjemne pracovitý a vytrvalý. *Spať štyri hodiny je povinnosť, päť hodín pohodlie, šesť hodín zaháľanie.* Zintenzívnil prácu v laboratóriách aj bez systematických vedeckých metód. *Jediná vec, pre ktorú strácam trpezlivosť sú hodiny – idú veľmi rýchlo.* Prinútil prírodu vydať niektoré svoje technické tajomstvá. *Ja nikdy neprestanem, pokiaľ nedosiahnem, to čo chcem.*

Zorganizoval a viedol ľudí k tomu, aby uspokojovali svoje túžby neústupným objavovaním.

Tak ako hrdzavie železo, keď ho nepoužívame, tak sa znehodnocuje aj duch, ak ho nechávame v nečinnosti. Edison nenechal zaháľať svoju túžbu ponúkať vynálezy. Elektrický sčítač hlasov, zlepšený písací stroj, upravený šijací stroj, rozmnožovací kopírovací stroj, regulátor elektrických strojov, alkalický akumulátor prešli jeho rukami pri ceste zákazníkom. Uviedol do prevádzky prvú verejnú elektrárňu a elektrický rozvod až do bytov. Vypozoroval aj jav termoelektrickej emisie, keď spoznal, že medzi dvomi oddelenými vodičmi vo vzduchoprázdne môže tiecť elektrický prúd. Keď sa ho spýtali, čo ho zaujíma, odpovedal: *Všetko.*

Prispel k technickému pokroku

Bol bohatý a slávny. Stelesnil obraz amerického štýlu podnikania. *Dobry vynález je ten, ktorý je tak praktický, že každý je nútený si ho zakúpiť.* Univerzálny hľadač technických zlepšení prístrojov a zariadení Thomas Alva Edison zostane v oblasti patentov a vynálezov navždy zapísaný medzi nespútaných géniov vytrvalosti a intuície, náruživých dobrodruhov trpezlivého pozorovania a predstavivosti. *K cieľu treba ísť pokusmi a učiť sa na chybách.* Najímal odborníkov, nechal prehĺbiť cesty výskumu, vybadal praktické zlepšenia. *Prichádzať na udivujúce objavy je ľahké. Veľmi ťažké je zdokonaľiť ich do takej miery aby mohli nájsť praktické použitie.* Snažil sa zachytiť na dlhšie obdobie napísané slovo, hovorený zvuk, pohybujúci sa obraz. *Neprestanem pokiaľ sa mi nepodarí dokonale zachytiť Beethovenovu symfóniu.* Otvoril novú éru ľudstva pre svet konzervovaných zvukov a pohyblivých obrazov. Ukázal nový systém šírenia svetla elektrinou do každého domu. Zostala po ňom, čarodejníkovi z Menlo Parku, nezmazateľná stopa. Urobil viac, ako mnohí predpokladali. *... najväčší rešpekt a najväčší obdiv mám pre všetkých inžinierov, zvlášť pre najväčšieho medzi nimi: pre Boha.* Z Edisonových zlepšovákov získal úžitok skoro každý človek na svete.

(Dušan Jedinák)